

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Olympiáda v českém jazyce
45. ročník, 2018/2019

Krajské kolo – zadání – II. kategorie

přidělené soutěžní číslo	body		
	gramatika	sloh	celkem

Jméno a příjmení: .....

1. V televizi jsme zaslechli větu: *Je to jistě asi v pořádku.*

a) Vypište slova, jejichž užití ztěžuje jednoznačné porozumění zadané větě.

b) Vysvětlete, v čem spočívá nepatřícnost tohoto vyjádření. Uvažujte pouze rovinu jazyka, nikoliv myšlení mluvčího.

2. Tvar *kale* je v češtině homonymní, patří několika různým slovům.

a) Uveďte základní tvar všech těchto slov a určete jejich slovní druh. Ke každému z nich vytvořte větu nebo slovní spojení obsahující tvar *kale* tak, aby byl zřetelný jeho význam.

i. _____

ii. _____

iii. _____

iv. _____

b) V případě, že se jedná o ohebné slovo, určete všechny mluvnické kategorie (významy), které tvar *kale* vyjadřuje.

i. _____

ii. _____

iii. _____

iv. _____

3. Následující věta není jednoznačná: *Honza se na judo nepřihlásil kvůli Kláře.*

a) Napište dvě různé jednoznačné otázky, na které by zmíněná věta mohla být odpovědí, a to tak, aby měla pokaždé jen jeden z možných významů. Nepředpokládejte běžný dialog, v němž jsou odpovědi obvykle eliptické (tj. vynechávají se z nich části jasné z kontextu).

i. Mluvčí A: .....?

Mluvčí B: *Honza se na judo nepřihlásil kvůli Kláře.*

ii. Mluvčí A: ..... ?

Mluvčí B: *Honza se na judo nepřihlásil kvůli Kláře.*

b) Vysvětlete význam odpovědí v každém z obou případů.

i.

ii.

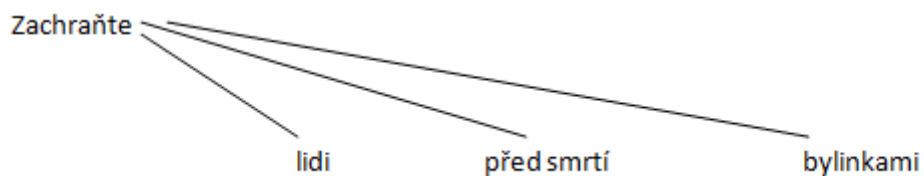
c) Popište rozdíl v užití záporu v první a druhé odpovědi.

i.

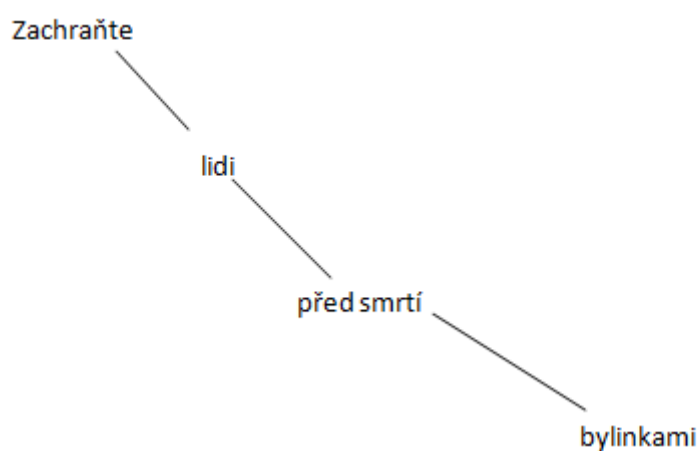
ii.

4. V tištěném textu jsme narazili na větu: *Zachraňte lidi před smrtí bylinkami.* V této podobě věta vyjadřuje teoreticky více významů. Grafické vyjádření možných skladebných struktur vypadá takto:

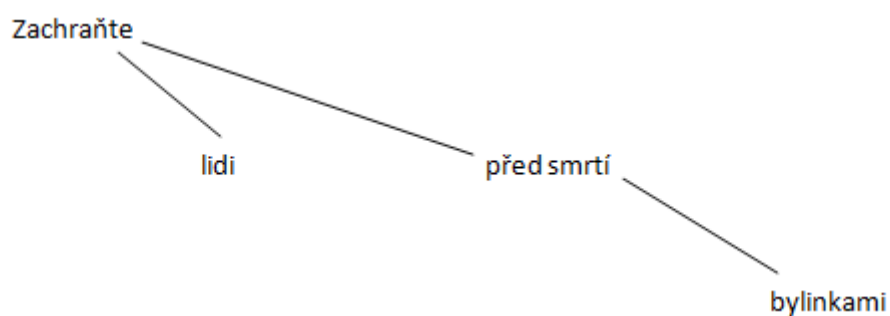
i.

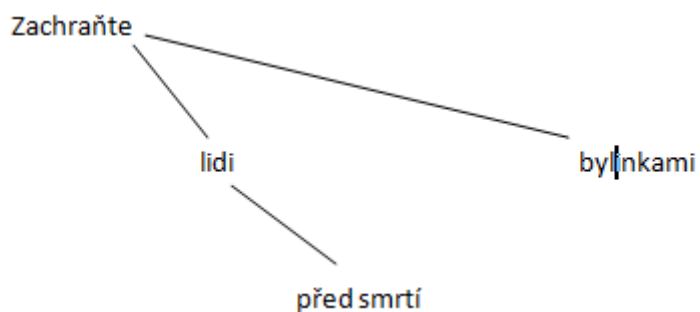
ii.

iii.

iv.

a) Vytvořte 4 jednoznačné věty nebo souvětí, z nichž každé bude vyjadřovat právě jeden z významů zadané věty. Respektujte vztahy zobrazené v grafu. V každé větě či souvětí použijte všechny výrazy ze zadané věty. Můžete přitom změnit tvar ohebných slov. V případě potřeby můžete použít i další výrazy.

i.

ii.

iii.

iv.

b) Rozhodněte, která ze struktur pravděpodobně odpovídá záměru autora, a uveďte její číselné označení. Na základě čeho tak lze soudit?

c) Kterým prostředkem by bylo možné v mluveném projevu dosáhnout toho, aby věta byla chápána jednoznačně – tak, jak ji autor pravděpodobně zamýšlel?